

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 7Csp/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121447660
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Tomášová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2022:6121447660.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Tomášovou v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom, Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: Q. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/XX, XXX XX A., o zaplatenie sumy 2 120,- eur s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1 681,89 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 681,89 eur od 15.12.2020 do 02.05.2021, zo sumy 1 681,89 eur od 03.05.2021 do zaplatenia, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo 50,- eur splatných vždy k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca k rukám žalobcu počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že nesplnenie čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Žalobu vo zvyšnej časti z a m i e t a.

Žalobcovi voči žalovanému p r i z n á v a náhradu trov konania v rozsahu 58 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na upomínacom súde dňa XX.XX.XXXX domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť mu sumu istinu vo výške 2 112,- eur, poplatky vo výške 8,- eur, úrok vyčíslený vo výške 695,26 eur, úrok z omeškania vyčíslený vo výške 82,21 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 126,- eur od 15.12.2020 do 03.05.2021, zo sumy 2 112,- eur od 04.05.2021 do zaplatenia a uložil mu povinnosť nahradiť trovy konania.

Podanie žaloby odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej podľa § 524 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka zo dňa 14.12.2020 medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Postupca uzatvoril so žalovaným dňa XX.XX.XXXX Zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorej súčasťou boli Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov. Na základe Zmluvy postupca poskytol žalovanému peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti boli upravené v Zmluve a vo VOP. Zastáva názor, že Zmluva obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa ustanovenia § 497 až 507 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, resp. zákona č. 129/2010

Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V ďalšom uviedol, že žalovaný napriek opakovaným výzvam postupcu, v ktorých ho postupca v súlade s ust. § 53 ods. 9 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník upozorňoval v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, neplnil v stanovených termínoch splátky, čím porušil svoju povinnosť podľa Zmluvy. S ohľadom na skutočnosť, že žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním úveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom bol súčasne upozornený v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, postupca v súlade s príslušnými ustanoveniami Zmluvy a ust. § 53 ods. 9 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník k 10.08.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy.

Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu vo výške 2 911,47 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 2 126,- eur, z riadneho úroku vo výške 695,26 eur, z úroku z omeškania vo výške 82,21 eur a z poplatkov vo výške 8,- eur v súlade s prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok, kde postupca deklaruje, že výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalovaný po postúpení pohľadávky do dnešného dňa vykonal úhradu dňa 03.05.2021 vo výške 14,- eur.

Ohľadom uplatnených zmluvných úrokov k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti v sporoch s ochranou slabšej strany poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa XX.XX.XXXX sp. zn. XCdo/XXX/XXXX ako aj na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 07.08.2018 v spojených veciach R.-XX/XX a R.-XX-XX, ktorý je obsiahnutý v právnej vete rozhodnutia: „v súvislosti s právnou otázkou, či veriteľ má po zosplatnení dlhu nárok na zmluvné úroky, dovolací súd dáva do pozornosti odvolaciemu súdu rozsudok Súdneho dvora (piatej komory) zo 7. augusta 2018 v spojených veciach R.-XX/XX a R.-XX/XX, v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.“

V ďalšom uviedol, že si v tomto konaní uplatňuje úrok z omeškania podľa ustanovenia § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka počnúc dňom 18.09.2021, t.j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia pohľadávky.

2. Upomínací súd žalobe vyhovel vydaním platobného rozkazu sp. zn. XXUp/XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX. Žalovaný podal voči platobnému rozkazu v zákonnej lehote odpor v ktorom namietal, že žalovaná suma je neadekvátne vysoká v pomere k sume, ktorú si požičal.

Upomínací súd vec postúpil tunajšiemu súdu a konanie o nároku žalobcu bolo vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 7Csp/7/2022.

3. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami a to Zmluvou o úvere, prežalobnou upomienkou, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, výpisom z účtu žalovanej a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Medzi pôvodným veriteľom, a to spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalovaným bola dňa XX.XX.XXXX uzatvorená zmluva o splátkovom úvere. Na jej základe boli žalovanému poskytnuté finančné prostriedky vo výške 2 500,- eur a tento úver sa žalovaný zaviazal splatiť formou 48 splátok pri výške splátky 74,73 eur mesačne. Úroková sadzba bola dohodnutá v zmluve vo výške 18 % ročne, výška odplaty bola uvedená 18 %. RPMN v zmluve je uvedená 19,85 %, priemerná RPMN 12,54 %. Celková suma k zaplateniu bola 3 586,47 eur. Splatnosť splátok bola k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca, splatnosť prvej splátky bola XX.XX.XXXX a konečná splatnosť bola XX.XX.XXXX.

Ohľadom majetkových a osobných pomerov žalovaného v zmluve neboli uvedené žiadne údaje.

5. Výzvou zo dňa XX.XX.XXXX pôvodný veriteľ vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 1 108,20 eur v lehote 15. dní a upovedomil ho, že ak pohľadávku neuhradí, je vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Výzva bola žalovanému zasielané na adresu. B. K. XXXX/X, E.. Doporučenú zásielku žalovaný neprevzal.

6. Právny predchodca žalobcu žalovaného oznámením zo dňa XX.XX.XXXX informoval o tom, že dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu naraz ku dňu XX.XX.XXXX a výška dlhu bola 2 734,69 eur. Žalovaného vyzval na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 15 dní. Oznámenie bolo žalovanému zasielané na adresu. B. K. XXXX/X, E.. Doporučenú zásielku žalovaný neprevzal.

7. Výzvou zo dňa XX.XX.XXXX pôvodný veriteľ vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 2 746,51 eur a upovedomil ho, že ak pohľadávku neuhradí, je oprávnený postúpiť pohľadávku tretej osobe. Výzva bola žalovanému zasielané na adresu. B. K. XXXX/X, E.. Doporučenú zásielku žalovaný neprevzal v odbernej lehote.

8. Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa XX.XX.XXXX spol. Slovenská sporiteľňa, a.s. upovedomila žalovaného o tom, že na spol. EOS KSI Slovensko, s.r.o., postúpila pohľadávku voči žalovanému zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX.

9. Pokusom o zmier zo dňa XX.XX.XXXX žalobca žalovaného vyzval na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 2 112,- eur a to v lehote najneskôr do XX.XX.XXXX.

10. Žalobca vo vyjadrení zo dňa XX.XX.XXXX uviedol, že žalovaný v odpore nepoprel jeho skutkové tvrdenia. Žalovaný jeho uplatnený nárok nespochybnil. Nakoľko však žalovaný svoj záväzok nesplnil, uplatnil svoj nárok súdnou cestou.

Z pripojenej špecifikácie pohľadávky vyplýva, že žalovaný čerpal finančné prostriedky vo výške 2 500,- eur a uhradil celkovo sumu 818,11 eur. Úhrady žalovaného boli započítané nasledovne: suma 374,- eur na istinu, suma 444,11 eur na zmluvné úroky. Na žalobcu bola postúpená pohľadávky vo výške 2 911,47 eur - 2 126,- eur istina, 8,- eur poplatky, 695,26 eur zmluvný úrok, 82,21 eur úrok z omeškania.

11. Žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že si nepamätá koľko splátok uhradil, avšak vzhľadom na výšku úveru, žalobcom uplatnený nárok sa mu vidí neadekvátny. Uviedol, že žalovanú sumu nie je schopný splatiť jednorazovo, ale iba splátkami, pričom výšku splátky uviesť nevedel. Je živnostníkom a jeho čistý mesačný príjem je vo výške cca 900-1000,- eur. Mesačne spláca hypotekárny úver, ktorý namiesto neho zobrala priateľka, sumou 200,- eur, na benzín mesačne vynakladá sumu 150,- eur, nakoľko do práce chodí autom, na bežné výdavky mesačne vynakladá sumu 100,- eur. Má exekúcie a požiadal exekútora o splátky vo výške 130,- eur.

12. Podľa § 261 ods. 6 písm. c) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

13. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

Podľa § 7 ods. 1 citovaného Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 7 ods. 15 Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods. 16 Zákona o spotrebiteľských úveroch, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov,
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok,
- aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

Podľa § 11 ods.1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného

spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,

f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

14. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

15. Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

16. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia č.87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

17. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzavretá zmluva o úvere, pričom táto zmluva je zároveň zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného prívodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Nepochybne uzatvorená zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

18. Súd na základe vykonaného dokazovania tak mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na

základe ktorej žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 2 500,- eur, ktorý sa zaviazala splatiť formou pravidelných mesačných splátok vo výške 74,73 eur pri počte splátok 48. Žalovaný titulom splatenia úveru uhradili finančné prostriedky pre podaním žaloby vo výške 818,11 eur.

19. Súd v konaní v prvom rade skúmal a to vzhľadom na skutočnosť, že na žalobcu bola postúpená banková pohľadávka, či pohľadávka bola postúpená platne a či je na strane žalobcu daná aktívna vecná legitímácia v súdnom konaní.

20. „V súvislosti s namietaným rozporom v rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu, ako aj rozporom s ustanoveniami § 151 ods. 1 v spojení s § 295 CSP, dovolateľka namietala neprípustnosť, arbitrárnosť, ako aj porušenie princípu právnej istoty odvolacím súdom tým, že považoval za potrebné preukázať skutkové tvrdenie o doručení výzvy právneho predchodcu žalobkyne (banky) žalovanému pred postúpením pohľadávky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

V danom prípade súdy nižších inštancií správne postupovali, ak ex officio na preukázanie aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v spore skúmali splnenie zákonných podmienok pre postúpenie pohľadávky bankou na nebankový subjekt v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (navrhovateľ) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (odporca) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný)“ - rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. XCdo/XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR č. 6/2022 pod číslom 2/2022.

21. V konaní nebolo sporné, že pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru pôvodným veriteľom ku dňu XX.XX.XXXX, bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie dlžnej pohľadávky v lehote 15. dní od doručenia výzvy a to výzvou zo dňa XX.XX.XXXX. Veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu XX.XX.XXXX, o čom informoval žalovaného prípisom zo dňa 11.08.2020. Následne pôvodný veriteľ výzvou zo dňa XX.XX.XXXX, pred postúpením pohľadávky, žalovaného vyzval na zaplatenie celej dlžnej sumy. Všetky písomnosti boli zasielané žalovanému formou doporučenej zásielky.

V konaní z uvedených výziev pôvodného veriteľa vyplynulo, že tieto boli zasielané žalovanému na adresu. B. K. XXXX/X, E., pričom žalovaný mal v tom čase trvalé bydlisko na adrese A. XXXX/XX, A.. Súd v ďalšom skúmal, či písomnosti veriteľa sa dostali do dispozičnej sféry žalovaného.

Žalovaný v priebehu súdneho konania vo svojej výpovedi uviedol, že niekedy v E. pracoval a adresa na ktorú veriteľ písomnosti zasielal je adresa ubytovne, kde bol v tom čase ubytovaný. Tvrdil, že túto adresu veriteľovi ako adresy na doručovanie písomnosti nikdy nedával. Uviedol, že prvé mesiace roku 2020 bol v E., ale potom bol už v A.. Bližšie sa k uvedeným obdobiam nevedel vyjadriť.

Zo strany žalobcu následne do spisu bol predložený výpis z informačného systému spol. Slovenská poisťovňa, a.s. z ktorého vyplýva, že dňa XX.XX.XXXX na základe žiadosti žalovaného došlo k zmene aktuálnej adresy. Stará adresa A. XXXX/XX, A.. Nová adresa B. K. XXXX/X, E..

Súd dospel k záveru, že všetky vyššie uvedené písomnosti sa mohli dostať do dispozičnej sféry žalovaného, boli zasielané na ním uvedenú novú korešpondenčnú adresu, o zmenu ktorej požiadal veriteľa dňa XX.XX.XXXX.

Vzhľadom na uvedené, pred postúpením pohľadávky na žalobcu bol dodržaný zákonný postup v zmysle § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka a tiež postup v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách.

Na žalobcu bola postúpená banková pohľadávka po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, teda splatná pohľadávka, pred postúpením pohľadávky bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie dlžnej sumy a bol tiež informovaný o tom, že ak pohľadávku neuhradí, banka je oprávnená pohľadávku postúpiť na tretí subjekt. Pôvodný veriteľ tiež žalovanému oznámil postúpenie pohľadávky na žalobcu.

Súd preto dospel k záveru, že na žalobcu bola platne postúpená pohľadávky zo strany banky a teda je na jeho strane daná aktívna vecná legitímácia.

22. Uzatvorená zmluva o úvere je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch; uzavretá úverová zmluva nie je vylúčená z pôsobnosti citovaného zákona (§1 ods. 2 zákona). Právny predchodca žalobcu bol právnickou osobou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytovala spotrebiteľské úvery a žalovaný je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Nakoľko zmluva uzavretá medzi stranami sporu má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 a § 2 písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z., musí obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto zmluvy podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z.

23. Pristupujúc ku skúmaniu jednotlivých obsahových náležitostí zmluvy, súd zistil, že v zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi pôvodným veriteľom a žalovaným obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti.

24. „Povinnosť soudu zkoumat, zda úvěrující prověřil úvěruschopnost budoucího dlužníka (sp. zn. III. ÚS 4129/18 ze dne 26. února 2019). Nezkoumá-li obecný soud, zda úvěrující při poskytnutí spotřebitelského úvěru prověřil schopnost úvěrovaného plánovaný úvěr splatit, zasáhne tím do základního práva spotřebitele na soudní ochranu zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.“

25. V ďalšom súd v konaní skúmal, či pôvodný veriteľ pred poskytnutím úveru žalovanému skúmal jeho bonitu s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

26. Žalobcovi bolo umožnené, aby súdu preukázal, že povinnosť skúmať s odbornou starostlivosťou bonitu žalovaného pred poskytnutím úveru pôvodný veriteľ splnil.

Vo vyjadrení zo dňa XX.XX.XXXX žalobca uviedol, že postupca disponoval informáciou o výške príjmu žalovaného, ktorý dosahoval sumu 273,- eur a bol overený internými informáciami postupcu. Dobyťom v úverovom registri bola overená výška existujúcich záväzkov, pričom mesačné úverové zaťaženie v čase poskytnutia úveru bolo vo výške 101,- eur z dvoch existujúcich úverov. Poskytnutým úverom boli splatené existujúce úvery - spotrebný úver s mesačnou splátkou 66,- eur, kreditná karta s mesačnou splátkou 35,- eur. V rámci posudzovania bonity, bolo brané do úvahy úverové zaťaženie 0,- eur. Uviedol, že overenie platobnej kapacity bolo realizované nasledovne: výška čistého príjmu 273,- eur, existujúce splátky 0,- eur, náklady na domácnosť 199,48 eur, na splátku úveru zostávalo 74,- eur. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný mal dostatočnú finančnú rezervu na splácanie poskytnutého úveru.

Žalovaný vo svojej výpovedi dňa XX.XX.XXXX uviedol, že pred poskytnutím úveru zrejme veriteľ od neho požadoval posledné tri výplatné pásky a výpis z účtu. Pokiaľ sa jedná o jeho výdavky, tak žiadne doklady od neho nežiadal. Pokiaľ sa jedná o žalobcom uvádzanú sumu výdavkov vo výške 199,48 eur, tak sa jedná zrejme o náklady na ubytovanie, avšak jeho ďalšie výdavky skúmané neboli. Podľa jeho vedomostí vopred bola stanovená výška splátky, ktorú on akceptoval, pričom nemal možnosť sa k tomu vyjadriť.

Žalobca vo vyjadrení zo dňa XX.XX.XXXX uviedol, že žalovaný deklaroval príjem vo výške 520,- eur, čo overil výpisom z jeho účtu vedeného v Slovenskej sporiteľni, a.s. (15.12.2017 pripísaná suma 224,55 eur, 16.01.2018 pripísaná suma 521,45 eur, 15.02.2018 pripísaná suma 569,55 eur, 16.03.2018 pripísaná suma 428,20 eur, 16.04.2018 pripísaná suma 526,05 eur). V rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral do úvahy paušálnu sumu vo výške 199,48 eur. Žalovaný bol slobodný a bezdetný.

27. V sporoch s ochranou slabšej strany súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz (§ 295 CSP). Zároveň je potrebné v individuálnych spotrebiteľských sporoch dôsledne aplikovať aj ustanovenie § 132 ods. 3 CSP, lebo nemôže byť na ťarchu spotrebiteľa, ak žalobca v žalobe iba označí, ale nepripojí všetky dôkazy na podporu svojich tvrdení. V dôsledku informačného deficitu, ktorý je pre spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch obvyklý, musí dôkaznú povinnosť za spotrebiteľa suplovať súd, a to aj v prípade, ak spotrebiteľ nepredložil alebo nemôže predložiť dôkazy vlastnou vinou. Z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (C-40/08, C-618/10, C-243/08) vyplýva, že v spotrebiteľských sporoch je revitalizovaná nielen dôkazná povinnosť spotrebiteľa, ale aj jeho povinnosť tvrdenia. Toto pravidlo neplatí jedine vtedy, ak spotrebiteľ s takýmto postupom nesúhlasí, teda prejaví vôľu byť neprijateľnou zmluvnou

podmienkou naďalej viazaný (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, 1030-1031 s.).

28. Pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok aplikáciou ustanovenia § 151 ods. 1 a 2 CSP povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z XX. B. XXXX, sp. zn. T. Ú. XXX/XXXX).

29. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (T. Ú. XX/XX). Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (T. Ú. XX/XX).

30. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu. Sporové konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy a posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Každý má tvrdiť (v zásade) tie právne skutočnosti, ktoré spôsobujú vznik jeho nároku alebo zánik jeho povinnosti. Povinnosť strany sporu má kľúčový význam a predstavuje jeden zo základných princípov civilného procesu (čl. 8 Základných princípov CSP). Rozsudok v sporovom konaní zodpovedá tomu, čo strany zhodne tvrdili (§ 186 ods. 2 CSP) a (v zásade) nezohľadňuje to, čo žiadna zo strán sporu netvrdila. Súd má však možnosť v materiálnom zmysle určitej korekcie, môže strany vyzvať na doplnenie skutkových tvrdení (§150 ods. 2 CSP), výnimočne môže vykonať dôkaz, ktorý strany nenavrhli, a takto zistiť skutočnosť, ktorá nebola stranami tvrdená (§ 185 ods. 2 a 3 CSP), prípadne sa môže výnimočne odkloniť od zhodných tvrdení strán (§ 186 ods. 2 CSP). Účelom tohto korektívu je v rozumnej miere zmierniť prísne formálne následky nesplnenia povinnosti tvrdiť (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, 569 s.).

31. Vzhľadom na skutočnosť, že medzi pôvodným veriteľom a žalovaným bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva, súd sa z úradnej moci teda v konaní zaoberal skúmaním skutočnosti, či veriteľ pred poskytnutím úveru žalovanému skúmal jeho bonitu s odbornou starostlivosťou.

V tomto smere súd poukazuje aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ R.-XXX/XX vyplývajúce, že Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenjej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

32. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka sa aj Súdny dvor EÚ uvedeným zaoberal (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53).

Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrované deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

33. Podľa rozsudku KS v O. sp. zn. XXCo/XX/XXXX - V súvislosti so zisťovaním bonity spotrebiteľa odvolací súd poukazuje na doplňujúci návrh, ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 129/2010 Z.Z. v ktorom sa okrem iného uvádza: „Zámer finančného sprostredkovateľa je často presvedčiť nebonitného klienta, ktorý má problémy s kontrolou vlastných finančných tokov a hospodárením, aby pristúpil na úver, u ktorého je v mnohých prípadoch zjavné, že ho spotrebiteľ nebude vedieť splácať. Finančný sprostredkovateľ je motivovaný zanedbať povinnosť skúmania spotrebiteľovej schopnosti splácať úver vidinou peňažnej prémie za sprostredkovanie a subjekt poskytujúci úver si je vedomý, že v prípade neschopnosti splácať majetok môže siahnuť za pomoci štátneho donútenia na majetkové hodnoty dlžníka, napríklad obydlie. Prípadný argument zo strany veriteľa, že exekúcia majetku u nebonitných klientom je prirodzeným následkom nedodržania povinnosti splácať úver neobstojí. Je tak z dôvodu, že v prípade hrubého porušenia povinnosti skúmať spotrebiteľovu schopnosť splácať úver veriteľom z dôvodu vidiny majetkových hodnôt spotrebiteľa vstupuje veriteľ do zmluvného vzťahu v zlej viere (malé fide), keďže si je dopredu vedomý toho, že spotrebiteľ pri svojej úrovni bonity s veľkou pravdepodobnosťou nebude môcť splácať úver. Veriteľ si je teda vedomý faktu, že hlavnou časťou zmluvného plnenia, ktorú od spotrebiteľa obdrží nebudú splátky úveru, ale poplatky za omeškanie platieb a uspokojenie z majetkových hodnôt spotrebiteľa v dôsledku spotrebiteľovej platobnej neschopnosti. Za hrubé porušenie povinnosti podľa§ 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať. Keďže žalobca súdu žiadne doklady o skúmaní bonity žalovaného nepredložil, je zrejmé, že vyššie uvedeným spôsobom zodpovedajúcim odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity dlžníka žalobca nepostupoval (nezaujímali ho skutočné výdavky žalovaného a ich preukázanie a to, či po ich úhrade má dostatočnú finančnú rezervu na splácanie úveru a nevykonal ani ilustráciu v prístupných registroch). V zmluve sa síce uvádza, že žalovaný má príjem 380,00 € a výdavky 0,00 € ale tieto údaje neboli doložené žiadnymi dokladmi.“

Krajský súd v O. vo svojom rozhodnutí sp. zn. XXCo/XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX uviedol: „ Žalobca v konaní na súde prvej inštancie ako aj v podanom odvolaní poukázal na to, že pri skúmaní bonity vychádzal jednak zo Žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru, reportu J. poisťovne a z B. reportu, avšak z týchto listín žalobca nemohol úplne zistiť finančnú situáciu na strane žalovaných. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uvádza, že z uvedených listín a registrov nemohol žalobca ako veriteľ zistiť celkovú finančnú situáciu žalovaných, teda takýto postup žalobcu nemožno považovať za skúmanie bonity. Odvolací súd uvádza, že v prípade, ak by aj uvedené konanie žalobcu považoval za skúmanie bonity žalovaných, toto konanie by nebolo možné považovať za náležité skúmanie bonity s odbornou

starostlivosťou, pretože bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty a okolnosti na strane žalovaných, ako napr. ich celkovú zadlženosť, počet vyživovacích povinností, mesačné výdavky, výdavky na zabezpečovanie ubytovania, stravy, atď., teda žalobca si nemohol utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaných potrebnej pre posúdenie ich schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Z uvedeného teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o nesplnení si povinnosti žalobcom o nepreukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovaných splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa.“

V tomto smere súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v O. sp. zn. XCoCsp/XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, Krajského súdu v K. K. sp. zn. XXCoCsp/XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX.

34. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov. V konaní žalobca žiadnymi dôkazmi nepreukázal či vôbec pôvodný veriteľ a v akom rozsahu skúmal majetkové, osobné a sociálne pomery žalovaného pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere a to najmä v časti jeho výdavkov, teda nepreukázal postup veriteľa v zmysle § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch a preto súd dospel k záveru, že zo strany veriteľa došlo k hrubému porušeniu zákonnej povinnosti skúmať bonitu žiadateľa o úver - žalovaného, pred poskytnutím spotrebiteľského úveru.

Súd v danej právnej veci teda nemal za preukázané, žeby veriteľ tak ako ukladá zákon skúmal bonitu žalovaného, aby vyžadoval od žalovaného preukázanie podstatných skutočností týkajúcich sa jeho schopností predmetný úver splácať dohodnutými pravidelnými mesačnými splátkami, resp. žeby skúmal jeho bonitu tak ako jeho oprávnenie vyplýva z § 7 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Teda z dokladov predložených žalobcom nevyplyva, že by veriteľ zisťoval výdavky či iné záväzky žalovaného pri komplexnom posúdení schopnosti splácať predmetný úver, teda konal v rozpore s prístupom starostlivého hospodára.

35. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého spotrebiteľského úveru žalovanému, tak ako to súd vyššie konštatoval, žalovaný bol tak na istine úveru povinný zaplatiť sumu 2 500,- eur, teda sumu, ktorá mu bola zo strany veriteľa reálne poskytnutá. Žalovaný už úver splatila čo do výšky 818,11 eur, teda na istine už je ešte povinný zaplatiť sumu 1 681,89 eur.

Súd preto žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 1 681,89 eur.

Žalovaný sa s plnením peňažného záväzku dostal do omeškania, preto súd žalovaného zaviazal aj na zaplatenie úroku z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne a to odo dňa nasledujúceho účinnom postúpení pohľadávky na žalobcu, t.j. odo dňa 15.12.2020 z dlžnej sumy až do jej zaplatenia, pričom prihliadal aj na úhradu vo výške 14,- eur vykonaný žalovaným dňa 03.05.2021.

Vo zvyšnej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

36. Podľa § 232 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Vzhľadom na celkovú výšku dlžnej sumy a osobné a majetkové pomery žalovaného, súd mu povolil splatiť dlžnú sumu formou mesačných splátok vo výške 50,- eur, pod hrozbou straty výhody splátok pri nesplnení čo i len jednej splátky, ktoré je povinný hradiť vždy do 20. dňa príslušného kalendárneho mesiaca žalobcovi. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní konanom dňa XX.XX.XXXX s formou splácania dlžnej sumy splátkami a výškou splátky vyslovil súhlas.

37. Súd na záver ešte uvádza, že v konaní tiež skúmal, či výška úrokovej sadzby úveru poskytnutého žalovanému nebola dojednaná v rozpore s § 39 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že zmluva

o úvere v časti dojednanej výšky ročnej úrokovej sadzby je neplatná a to pre rozpor daného dojednania s dobrými mravmi.

Dobrymi mravmi (bonimores), ktoré sú používané ako kritérium, u ktorého je daný osobitný záujem na ich dodržiavaní, nie sú zákonom definované. V súdnej praxi sú všeobecne posudzované ako obvyklé, poctivé a spravodlivé správanie sa, pričom sú dôležité predovšetkým všetky okolnosti, za ktorých bol právny úkon uzatvorený. Ich obsah spočíva v uvedenom mimoprávnom súbore pravidiel chovania, ktorý je všeobecne uznávaným vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi a rešpektuje právne princípy spoločenského poriadku. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon vtedy, ak odporuje takýmto pravidlám chovania, ktoré povahu právnych noriem samé osebe nemajú.

Dohodnuté úroky sú odplatom za užívanie poskytnutie istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu a na to, že ich výška je v rozpore s dobrými mravmi nemá vplyv, že táto bola dobrovoľne dohodnutá. V súlade s dobrými mravmi je taká výška úrokov, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny, teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi, podľa súdnej praxe, je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania, stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokových sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom.

Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch (spotrebiteľské a iné úvery) uzatvorených na dobu od 1 roka do 5 rokov v apríli 2018, kedy bola predmetná zmluva uzavretá, v sadzbe 5,26 % ročne. Výška úrokovej sadzby úveru dohodnutá medzi veriteľom a žalovaným bola 18 % ročne. Úroková sadzba predmetného spotrebiteľského úveru je tak viac ako o 100 % vyššia ako priemerná sadzba úrokov pri úveroch poskytovaných bankami v rovnakom období. Súd je toho názoru, že takto dohodnutá výška úrokov v zmluve o úvere je neprimeraná a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka

Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. XM R. zo dňa XX.XX.XXXX, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

38. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade súd žalobe vyhovel čo do uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie sumy 1 681,89 eur s prísl. a vo zvyšnej časti žalobu o zaplatenie sumy 438,11 eur s prísl. zamietol. V konaní tak žalobca mal úspech v rozsahu 79 % a žalovaný v rozsahu 21 %. Úspešnejšiemu žalobcovi súd v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení preto priznal nárok na pomernú náhradu trov konania v rozsahu 58 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.